

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 14

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, JANUARY 18TH, 1932

LETO XXXIV—VOL. XXXIV

Evropa šteje svoje dolgove in se pripravlja za med- narodno zborovanje

Pariz, 16. januarja. 25. januarja se snide v mestu Lausanne konferenca vseh narodov, ki so bili udeleženi v svetovni vojni. Posamezni narodi štejejo svoje dolgove, štejejo, koliko imajo dobiti od Nemčije, in vse to bodo predložili nemškemu zastopniku, ki pridejo na konferenco. Odkar je bilo sklenjeno na fronti premirje, je Nemčija plačala zaveznikom na račun vojne odškodnine in dolga ogromno svoto \$4,829,000,000. Tako trdijo zavezniški, toda Nemčija ima pa svoje račune in bo dokazala, da je od tedaj plačala nič manj kot \$9,119,000,000. Toda uradnih dokazov ni. Nemci pri zaveznikih, ne pri Nemcih. Francija in Belgija se ne prestano trditi, da nista še doplačala za škodo, ki je bila povzročena od Nemcev tekem vojne. Belgija želi imeti še vedno \$100,000,000. Dolež je dobila \$575,000,000 od Nemcev. Francija pa trdi, da je še na slabšem. Nemčija baje dolguje Franciji še vedno \$2,859,000,000 za rekonstrukcijo. Nemčija trdi, da je plačala že nad \$3,000,000,000, francoske knjige pa kažejo, da je Nemčija plačala le \$1,256,000,000. Anglija je pa dobivala od Nemčije le toliko, kolikor je Anglija plačevala za obresti in na dolg Ameriki. Prvotno so zavezniški zahtevali od Nemčije \$100,000,000, 000 vojne odškodnine. In te račune bo skušala mednarodna konferenca v Lausanne spraviti v red!

Šest milijard za delo

New York, 16. januarja. 31 vodilnih gospodarskih izvedencev v Ameriki, ki so v zvezi z različnimi univerzami, je poslalo predsedniku Hooverju in kongresnim voditeljem načrt za odobritev posojila \$6,000,000,000, da se nemudoma začne z javnimi deli in se tako odpravi brezposelnost. Večino cest v Zedinjenih državah je treba zboljšati, nasaditi drevede. Zgraditi je treba mnogo novih poštah, poslopj, nove železnice, pristane, šole in bolnišnice. Dva milijona delavcev bi lahko na ta način dobilo delo.

Vožnja in posledica

21 letna Dolores Harrison je čakala na 12. cesti in Euclid Ave. na karo. Pa se pripelje mimo avto in v njem dva mlada moška. Dolores je "mislila", da ju pozna, pa je sprejela povabilo za vožnjo. Tekom vožnje jo je fant napadel in storil silo, nakar so dekleta vrgli iz avtomobila. Te dni je Dolores spoznala napadalca, ki je bil prijatelj.

Mr. Mavko ponesrečil

Iz Madisona, Ohio, se nam poroča, da se je ponesrečil pri delu poznani naš slovenski farmar Jerry Mavko na Middle Ridge Road. Pri delu se je konj spodtaknil in padel na Mavkova. Jerej se nahaja sedaj pod zdravniško oskrbo v Painesville bolnici. Upamo, da ni nič nevarnega in da bo marljivemu farmarju kmalu boljše.

Pasje licence

Vsi psi, stari nad 3 mesece, morajo imeti licence, brez različne, ali jih držite doma ali če se psi okoli potepajo. Kdor ne dobi licence za psa do 20. januarja, mora plačati dvojno pristojbino. Poleg tega pa grozi lastniku psa zapor.

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po raznih mestih Amerike

Superintendent bank države New York, Joseph A. Broderick, naznanja, da vse one osebe, ki imajo kake terjatve napram Sakser State bank, da določene terjatve predložijo Mr. Brodericku, 82 Cortlandt St., New York, N. Y., najkasneje do 4. februarja, 1932. Po tem dnevu, pravi Mr. Broderick, ne bo upošteval nobene terjatve več, četudi je opravičena. Bančni posli se morajo likvidirati do onega časa.

V San Franciscu je umrla rojakinja Ana Golobich, po hudi in dolgotrajni bolezni. Ranjka je bila doma iz Semiča na Dolenjskem. Bila je članica društva Golden Gate, JSKJ. Stara je bila 40 let.

V Oaklandu, California, imajo vsak torek večer ob 9. uri elovske petje na KROW radio postaji. To je v Clevelandu okoli 4. ure popoldne.

Ogenj je nastal v hrvatski cerkvi sv. Janea v Kansas City, Kansas, kamor zahaja tudi mnogo Slovencev. Uničil je dva stranska oltarja in slike, ki jih je nemogoče nadomestiti. Škoda znaša nad \$25,000. Cerkev je slikal pred 21. leti hrvatski slikar Ivekovich iz Zagreba.

V Poplar Bluff, Missouri, je umrl na Noyega leta dan poznani rojak Anton Ule. V Ameriko je prišel pred 27. leti v Joliet, pozneje se je pa preselil na farme. Doma je bil iz Starega trga pri Ložu. Pokojnika so nosili k pogrebu sami slovenski farmarji. Ranjki je bil star 71 let, in zapušča ženo, štiri hčere in dva sina.

Pozor, Collinwood!

Tudi Collinwood se zanima za ogromno dobrodelno predstavo, katero priredi "Ameriška Domovina" s sodelovanjem najboljših slovenskih talentov dne 21. februarja, 1932, v Slovenskem Narodnem Domu. Mr. Geo. Panchar je prišel v soboto v naš urad in vzel za Collinwood 97 dobrih vstopnic po \$1.00 k tej predstavi. Te vstopnice so rojakom v Collinwoodu na razpologo v trgovini John Trčka, 15508 Holmes Ave. So jako dobri sedeži in prosimo Collinwoodčane, da nemudoma sežejo po njih. Enako opozarjamo tudi ostale, da če hočejo imeti dober sedež k dotični predstavi, naj ne odlašajo. Mi vemo, da bo dvorana razprodana, in do 21. februarja ni več daleč.

Smrtna kosa

V St. Luke's bolnici je umrl Imbro Mikulin, rodom Hrvat. Bil je star 48 let in je prišel v Ameriko pred 26. leti. Zapuščala žena Doro in sedem otrok. V Evropi pa dva brata. Stanoval je pa na 1035 E. 74th St., odkoder se bo v tork zjutraj vršil pogreb v cerkev sv. Pavla. Ranjki je bil član društva sv. Pavla, HBZ. Pogreb se vrši pod vodstvom A. Grdina in Sinovi. Naj počiva ranjki v miru!

V bolnico

Mrs. Mollie Jakopin iz Wiloughby, O., je bila v soboto po Svetkovi ambulanci odpeljana v Mount Sinai bolnico radi operacije. Izvrstni in priljubljeni pevki želimo, da bi čimprej dobro okrevala!

Najdene stvari

Našla se je otroška kapa in par rokavic. Dobi se jih lahko na 6114 Glass Ave.

Naročila polagoma prihajajo v razne tovarne. Milijon električnih ur

New York, 16. januarja. William Wrigley Jr. Co., izdelovalci žvečilnega gumija, so naročili en milijon električnih ur. To naročilo je dobila Hammond Electric Clock Co. Naročilo je vredno \$3,500,000, in bo vzele 50 železniških tovornih vozov, da se prepelje. Kaj bo kompanija rabila toliko električnih ur, se ne ve, najbrž bodo razdeljene kot darila. Woodstock Typewriter družba je dobila od šolskega odbora v New York naročilo za 1305 stroje pisov. To je največje enako naročilo za stroje pisane v zadnjih letih. Erie železnica je oddala Carnegie Steel Co. in Illinois Steel Co. naročila za 37,500 ton jekla, in iz New Yorka se tudi naznanja, da bo New York Central železnica naročila v najkrajšem času za 175,000 ton jeklenih tračnic, kar je vredno \$7,500,000. Baldwin tovarna za lokomotive je lansko leto izvršila železniških lokomotiv v vrednosti \$22,000,000, letošnja naročila pa znašajo \$27,000,000.

Peruško predavanje

Včeraj popoldne se je zbrala neprizakavano številna množica poslušalcev v Sokolski sobi št. 1, Slovenski Narodni Dom, kjer je imel predavanje slovenski umetnik Mr. G. H. Perušek. Med udeleženci je bila številna zastopana tudi mladina in sicer one vrste, ki ljubi umetnost in po njej stremi. Navzoči so pazno sledili nad uro trajajočemu razlaganju o umetniško ustvarjanju slik, katero je Mr. Perušek v poljudni besedi upodabljal ali tolmačil. Mojestersko je predstavil umetnika Mr. Joseph F. Šiškovich in pojasnil navzočim pomen in vrednost slike. Ves čas so predavanju navzoči sledili z vso pozornostjo. O umetniški šoli SND in učencih se je Mr. Perušek zelo pohvalno izrazil, in upa, da bo ta prepotrebna institucija vzgojila med našo mladino del naroda, ki bo, četudi maloštevilni, doprinesel plodonosen del na polju umetnosti. V kratkem bo objavljena zopet zanimiva vest o delovanju in napredku umetniške šole SND.

Vest iz domovine

Mrs. Mary Izanc, 667 E. 152d St. je dobila iz domovine žalostno vest, da ji je umrl oče v častiljivi starosti 84 let. Doma je bil iz St. Jurja na Dolenjskem. V Ameriki zapuščala ranjki dve hčeri in enega sina, Mary Izanc, Frances Novak in John Lavrič. V stari domovini pa zapuščala hčer Margaret Lesjak in sina Frank Lavriča. Bodi dobremu možu rahla dočmača zemlja. Prizadetim sorodnikom naše iskreno sožalje!

Mrtvo dete

Družini Peter Bratelj je umrl novorojenček v St. Lukes bolnici. Pogreb se vrši danes popoldne iz pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi.

Ta bo koval!

Družini Mr. in Mrs. Frank Kocman, E. 222nd St. in St. Clair Ave., je bil pretekli teden rojen čvrst sinko. Mr. Kocman je poznani kovač v naselbini. Iskrene čestitke!

Mary Japel umrla

V nedeljo zvečer je umrla rojakinja Mary Japel, stanujoča v North Randall. Več poročamo jutri.

Zvezna vlada sviri razširjevalce napačnih vesti glede denarnih zavodov

Zvezna vlada poroča: V Cleveland je bil poslan oddelek tajnih agentov zvezne vlade, ki je šel takoj na delo, da poišče raznašalce napačnih govoric in izmišljenih napadov na narodne banke in na banke, ki so v zvezi s federalnim rezervnim sistemom. Zvezni pravdnik v Clevelandu Mahon je izjavil, da bo sledilo kriminalno preganjanje vseh dotičnih oseb, ki razširjajo neresnične govorice o bankah. Karzen za take osebe je \$1000 globe in dve leti zopora v zvezni ječi. Tajni agenti zvezne vlade poslujejo v Clevelandu pod nadzorstvom William G. Harperja. Mahon je izjavil, da so govorice v hudobno izmišljene, toda za neprimišljene ljudi so lahko velika škoda. Izjavil je, da ima nalogo od vlade iz Washingtona zasledovati vsakogar, ki bi kaj rekel nepravilnega o bankah, dočim je državni pravdnik Miller izjavil, da bo tudi on šel za onimi, ki širijo enake govorice o državnih bankah. Zvezni kot državni pravdnik bosta tozadevno skupno delovala. Izjavila sta, da osebe, ki širijo enake govorice, so javno sovražniki in zločinci. Preiskava, ki je sedaj upeljana tozadevno v vsem Clevelandu potem tajne policije iz Washingtona, bo skušala prineesti vse krivce v javnost.

Naši graduanti

Na višjih šolah v Clevelandu in predmestjih graduirajo v tem tednu ali drugi teden številni slovenski mladiči, fantje in dekleta, ki so dovršili z dobrim uspehom višjo šolo in se jim odpira pot v življenje. Sledeča so imena teh mladih dijakov: Justine Zele, Louis Struna, Joseph J. Strauss, Dorothy Segar, Viktor Rotar, Ruth Plautz, Josephine Modie, Amelia Mrvar, Helen Lezar, Mary Krnel, Mildred Kregar, Edward Kolar, Michael Furlan, Frank Barbič in John Bostich. Ti si iz Collinwood višje šole. Na John Hay višji šoli pa graduirajo: Rosalia Klobučar, Olga Adamič, Justina Verbič, Lucia Lampe in Ana Kotnik. Iz East Technical višje šole imamo sledeče graduante: William Azman, Stephen Bene, Viktor Zupančič, Frank Puzder, Edward Judnich, John Koščak, Wm. Korish, Albin Koren, Frank Somrak. Na East High šoli so sledeči graduanti: Frank Berkopec, Emily Zele, Viktorija Terček. Na Euclid Central višji šoli sledeči: Alma Lampe, Anna Petkovšek in Mary in Frank Brundič. Vsem mladim učenjakom in enako tudi njih staršem iskrene čestitke!

Krasna družina to!

Danes se bo morala zagovarjati radi ropa 27 letna Vera Traxler in njen soproj Charles. Oba so dobili pri ropu neke lekarne. Pri tem ropu je bil udeležen tudi oče Vere Traxler, katerega so pa tekem ropu nevarno obstrčili. Res čedna družina to!

Rjavi sladkor

Vsi prodajalci rjavega sladkorja na delbo morajo naznati policijskemu načelniku koliko takega sladkorja kupijo in koliko ga prodajo. Naznaniti se mora tudi imena onih, ki sladkor kupijo. Iz tega sladkorja se namreč kuha rožinovec!

Sedem oseb ubitih v silnem tornadu, ki je uničil stotine poslopj

Trenton, Tennessee, 16. januarja. Sinoči je enajst milj od tega mesta privdjal tornado nad farmarsko naselbino. Orkan je najhujše zadel hišo farmara P. W. Rice. Ubita je bila njegova žena, hčerke Opal, 17 let stara, Hazel, 14 let stara, Edith, stara 9 let, sin Horace, 10 let star, 16 mesečni otrok in Elsie McDonald, vnukinja, 9 let stara. Pet oseb je bilo nevarno poškodovanih. Farmar Rice je pozneje pripovedoval, da je on s svojo družino tiščal vrata proti strašnemu tornadu. Šel je ravno proti kleti, ko je zagledal siloviti črni oblak. Naglema se je vrnil proti hiši, kjer so pravkar zapirali vrata, ko je treščil tornado. Farmar se spominja, da ga je vrglo na tla in da je slišal hropeti svojo ženo, potem se je pa prebudil šele v bolnici, kjer je zvedel, da je bila ubita žena in 5 njegovih otrok. Vse poslopje je bilo na drobne kose razbito. Mnogo drugih hiš v okolici je porušeni.

Ali bo deportiran?

Detroit, Michigan, 16. januarja. Splošno zanimanje vzbujajo afera 38 letnega Nemca Hermana Schultza. Pred kratkim je izvršila "samomor" njegova svakiinja. Osumljen je bil Schultz. Pri preskavi se je dognalo, da je Schultz že dvakrat prišel nepostavim potom v Ameriko in je bil že enkrat deportiran. Pred zvezno sodnijo je sedaj mirno izjavil, da je kriv, toda ne more biti deportiran. Tekom svetovne vojne je bil tajni agent nemške policije. Potem je prišel nepostavim potom v Ameriko, in bil leta 1929 deportiran v Nemčijo. Nemčija ga pa ni sprejela, ker je bil 6 let odsoten in ga je poslala v Rusijo, kjer je bil rojen. Odtod je prišel leta 1930 v Kanado in se 1931 vrnil v Zedinjene države. Ker ga Nemčija ne prizna za svojega državljanca, ne more biti tja deportiran, v Rusijo pa tudi ne, ker med Rusijo in Ameriko ni diplomatskih zvez. Zvezne oblasti sedaj preiščujejo.

Novi naročniki

Dnevnik "Ameriška Domovina" ima zopet čast ta teden poročati imena obilih novih naročnikov. Naročili so se: Jos. Hegler, Jack Lach, John Mavsar, John Jeraj, Anton Klančar, John Vidmar, Rose Ivančič, Anton Peterlin, John Zeleznik, Anton Abram in Mary Korošec. Vsem skupaj se prav iskreno zahvaljujemo in prosimo še druge brate, da si naročijo dnevnik. Vsi omenjeni so naročniki v Clevelandu. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Slovenski Društveni Dom

Direktorij Slovenskega Društvenega Doma za leto 1932 je sledeč: predsednik F. Žagar, podpredsednik J. Gerl, tajnik M. Debevec, blaginjak J. Rožič, zapisnikar V. Kuhar. Nadzorniki: T. Kilker, E. Misich in V. Topolovac.

Iz North Chicago

Poroča se nam iz North Chicago, da je tam v soboto umrla Mary Nagode, ki ima v Clevelandu več sorodnikov. Njen pogreb se vrši jutri, v tork. Iskreno sožalje prizadetim!

* Senator Bulkley je izjavil, da je zopet kandidat za senatorja.

Cleveland potrebuje po- družnico federalne fi- nančne korporacije

Washington, 16. januarja. — Cleveland in država Ohio močno potrebuje finančne pomoči, kot bo prišla glasom nove postavke, ko se osnuje zvezna finančna korporacija, ki bo razpolagala z \$2,000,000,000, namenjenih ravno za take slučaje. Tako se je izjavil danes H. C. Robinson, izvršilni podpredsed. Guardian Trust Co. iz Clevelanda, ko je pričel pred tozadevnim senatnim odsekom. Robinson je povedal pred odsekom, da se nahaja v posojilnicah države Ohio \$1,200,000,000 prvih vknjižb, ki so mrtve in se ne morejo spraviti v denar. Kaj to pomeni za trgovsko življenje naroda, si lahko vsakdo predstavlja. Nameravani zvezni bančni sistem bi tozadevno mnogo pomagal, da se zopet čivi "zmrzneje prve vknjižbe." "V teh časih," je dejal Robinson, "ko vlada brezposelnost, ko je zginilo zaupanje, ko prevladuje javna histetrija, banke plačujejo in plačujejo. Kako koristno bi jim bilo, če dobijo zvezno posojilo, da prevzamejo bloke prvih vknjižb." Glede posojilnic se je izjavil, da so stotisoči vložili svoj denar v nje "za deževne dni," danes pa ne morejo od posojilnic dobiti denarja, ko ga najbolj potrebujejo. Posledica je, da se tisočim ljudem prodajajo hiše na javni dražbi, kar se ne bi smelo zgoditi. Novi federalni posojilni sistem bi moral zavrniti prošnje za posojilo za gradnjo hiš, kjer jih ni potreba, ker se navadno zgodi, da pridejo taki graditelji v roke raznim posredovalcem, ki posojilo denar na visoke obresti, in ko pride kriza, nikamor ne morejo. Mnogo denarja, ki je sedaj blokiran v posojilnicah, bi na ta način šlo v redne trgovske struje, in depresija bi bila znatno olajšana.

Duhoven za predsednika?

Pittsburgh, Pa., 17. januarja. Prijatelji katoliškega duhovna James R. Cox so začeli z agitacijo, da bi bil Cox izvoljen predsednikom. Rev. Cox je oni duhoven, ki je pred tednom dni peljal armado 10,000 brezposelnih v Washington. Rev. Cox se je izjavil: "Nobene postavke ni v katoliški cerkvi, ki bi prepovedala duhovnu kandidirati za javni urad, in če mi bodo moji brezposelni ponudili kandidaturu za predsednika, tedaj jo bom sprejel." Včeraj je imel duhoven Cox ogromno zborovanje brezposelnih v Pittsburghu. Na shod je prišlo 50,000 brezposelnih. Da brezposelni dokažajo, da nameravajo resno, so izjavili, da bodo imeli na Delavski dan v St. Louisu predsedniško konvencijo in bodo nominirali kandidata. Platforma brezposelnih je takojšna odpora, dovolitev kredita \$5,000,000,000 za javna dela in povišani davki na dohodnino in dedščine.

Policistov oče

68 letni George Bessick, oče policista Andrew Bessicka, je sinoči petkrat streljal na svojo 45 letno ženo in jo ubil. Družina stanuje na 11924 Forest Ave. Prepirla sta se radi družinskih financ. Policist Bessick ima prometno službo na 6. cesti in Superior Ave. in je znan tisočim Clevelandčanom. Bil je tudi važna priča v obravnavi proti Hymie Martinu.

Letna konferenca S. N. Doma se je letos ugodno in mirno zaključila

V petek večer se je vršilo nadaljevanje letne konference S. N. Doma na St. Clair Ave. in obenem je bil tudi zaključek. Ko se je prečital zapisnik četrtkovne seje, je nastala med delegati večja debata glede poročila predsednika Doma, v katerem omenja neko društvo glede protesta. Zastopnica dotičnega društva je zahtevala, da se stavka, v katerem se omenja njih društvo, črta iz zapisnika. Predsednik Doma vztraja pri tem, kar je zapisal. Končno pojasni konferenčni predsednik, da bo direktorij zapisnik itak spopolnil in črtal stavke, ki ne bi bil primeren za arhivni zapisnik. Pojasnilo se sprejme v naznanje.

Zastopnik John Levstek sporoča naročilo društva, da bi direktorij skušal odplačevati delnice. Toda v danih razmerah se kaj enakega še ne more začeti. Razpravljalo se je nadalje, na kak način bi bilo mogoče vršiti bolj praktično vodstvo. Tajnik poroča, da pod sedanjim poslovanjem je nemogoča točnost. Toda ako bi se način sedanjega poslovanja spremenil, bi se stroški povečali. Po daljšem razmotrivanju se je zadovo prepustilo direktoriju.

Na vrsto je prišla zadeva okrašenja in barvanja velike dvorane. Predložena je bila rešolucija, s katero se nalaga direktoriju dolžnost, da to delo izvrši še to leto. Več priporočil je bilo podanih, in končno je bilo ponovno odglaševano, da preskrbi direktorij delo, ako bo potreben denar na razpologo. Denar je sicer tu, toda se ga ne more dobiti iz posojilnice, kjer je vloženo. Nekateri zastopniki so tudi povdarjali, da se bodoče ne oddaja dvorane gotovim skupinam. Končno je bilo odglašvano, da tudi v tej zadevi odloča direktorij.

Sledila je nominacija za izvršilec sedem direktorjev. Sledečim direktorjem je potekel termin: John Gornik, Josip Kalan, Primož Kogoj, John Močnik, Louis F. Truger, Vinko Levstek, Frank Černe. Nominacijo so sprjeli sledeči: Wm. Candon, Jos. F. Šiškovich, Steve Lunder, John Ubič, Josip Birk ml., John Levstek, Frank Kovačič, Vatro Grill, V. Levstek, Math Mesec, Ignac Kos, John Kikol, Jos. Likar in A. Kushlan. Izvoljeni so bili, kot smo že v soboto poročali: Candon, V. Levstek, Šiškovich, J. Levstek, Mesec, Lunder in Kovačič. Pričakovati je obilo resnega in uspešnega dela od direktorija. Splošen vtis je naredila dobra zastopnost med zastopniki in zastopnicami.

Iz domovine

Mr. Josip Meglich, 1003 E. 64th St., je dobil iz domovine žalostno novico, da mu je v vasi Kleč pri Žužemberku umrla mati Franciška Meglič, stara 65 let. V Clevelandu zapuščala sina, v domovini pa hčer, Marijo Zaleto. Dne 30. decembra je pa umrla Maria Košak, sestra Franciške Meglič. Iskreno sožalje preostalom!

Pasijonska igra

Društvo Kristusa Kralja bo nadaljevalo Pasijon to leto. Stari igralci naj se zgledajo v pondeljek zvečer ob 7. uri v Knausovi dvorani. Pa tudi nove moči so prošene, da se oglašijo!

1932	JAN.	1932
Sa	Mo	Tu
3	4	5
10	11	12
17	18	19
24	25	26
31	1	2

KOLEDAR

DRUŠTVENIH
PRIREDITEV

JANUAR

23.—Društvo Danica št. 11 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

23.—Ženski odsek S. D. Z. Z., zabavni večer, v spodnji dvorani S. N. Doma na Waterloo Rd.

23.—Društvo Danica št. 11 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

23.—Starlite Social Club priredi plesno veselico v Grdinovi dvorani.

23.—Serenaders Glee Club priredi ples v S. N. Domu v Newburgu.

24.—Društvo Ivan Cankar, igra v avditoriju S. N. Doma.

24.—Euclid Rifle and Hunting Club, banket v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

24.—Društvo Velebit št. 544 SNPJ, maškeradna veselica v Klima dvorani na 3241 W. 50th St.

24.—Slovenska Ženska Zveza, št. 25, priredi igro in ples v Knausovi dvorani.

30.—Skupna društva SSPZ, veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

30.—Društvo Modern Crusaders, ples v avditoriju S. D. Doma na Waterloo Rd.

30.—Veselica S. N. Doma v Maple Heights, na 5087 Stanley Ave.

31.—Društvo Združene Slovenke, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

31.—Socialistični klub št. 27 JSZ, plesna veselica v spodnji Slovenskem Domu na Holmes Ave.

31.—Društvo Kristusa Kralja, št. 226 KSKJ, priredi igro in ples v Knausovi dvorani.

FEBRUAR

6.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

6.—Ženski klub Slovenskega Doma, maškeradna veselica v dvorani S. N. Doma.

6.—Slovensko podporno samostojno društvo Kranj, plesna veselica v Grdinovi dvorani.

6.—Društvo Danica št. 34 S. D. Z., plesna veselica v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

6.—Klub slovenskih vdov, plesna veselica v Knausovi dvorani.

7.—Društvo Abrašević, igra v avditoriju S. N. Doma.

Pustni torek.—Ženski odsek S. D. D., maškeradna veselica, S. D. Dom na Waterloo Rd.

7.—Društvo sv. Petra H. K. Z., ples v spodnji dvorani S. D. Doma.

7.—Plesna zabava v Hrvatskem Narodnem Domu. Priredi Hrvatski politični klub.

7.—Oltarno društvo sv. Kristine priredi banket v šolskih prostorih sv. Kristine na Bliss Rd.

7.—Slovenski demokratiški klub priredi ples v Grdinovi dvorani.

9.—Klub društev S. N. D., maškeradna veselica v S. N. D.

9.—Ženski odsek S. D. D., maškeradna veselica v S. D. Domu.

13.—Društvo Strugglers, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

13.—Dr. Collinwood Home, št. 18, priredi maškeradno veselico v Grdinovi dvorani.

14.—Slovenski Sokol, telovadba, po telovadbi zabava, v S. N. Domu.

14.—Društvo Hrvatska Slobođa, maškeradna veselica v gornji dvorani S. D. Doma.

15.—Politični shod v Grdinovi dvorani.

28.—Društvo Ivan Cankar, igra v avditoriju S. N. Doma.

27. in 28.—Društvo Abrašević, bazar v Grdinovi dvorani.

MARČ

5.—Društva Združeni Bratje in Utopians, ples v S. D. Domu.

6.—Društvo Carniola Tent št. 1288 TM, proslava 20-letnice društvenega obstanka, v obeh dvoranah S. N. Doma.

13.—Društvo Orel, telovadba v S. N. Domu.

13.—Društvo Abrašević priredi igro in ples v Grdinovi dvorani.

19.—Društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

19.—20.—Med. D. Zveza, bazar v Grdinovi dvorani.

27.—Velikonočna nedelja.—Ženski odsek S. D. D., ples v S. D. Domu.

27.—Društvo A. D. K. U. V. priredi plesno veselico v Grdinovi dvorani.

APRIL

2.—Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

2.—Bluebirds Club priredi plesno veselico v Kalina Hall, 3255 W. 52d St.

2.—Slovenska Zadruga Zveza, Juniors, priredijo plesno veselico v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

3.—Društvo Abrašević, igra v avditoriju S. N. Doma.

2.—Blue Bird Sewing Club, plesna veselica v Kalina dvorani, 3256 W. 52d St.

10.—Slovenski Socialistični klub št. 27 JSZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

16.—Društvo Cleveland št. 127 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

17.—Društvo Strugglers, 5-letnica ustanovitve društva, proslava v S. D. Domu.

24.—Društvo Ivan Cankar, igra v avditoriju S. N. Doma.

MAY

1.—Slovenski Socialistični klub št. 27 JSZ, slavnostna prireditve v S. N. Domu.

1.—Dvor Baraga št. 1317, C. O. F. priredi plesno veselico v Grdinovi dvorani.

8.—Društvo Orel, Materinski dan, v S. N. Domu.

8.—Društvo Waterloo Grove, igra v avditoriju S. D. Doma. Po igri ples v spodnji dvorani.

15.—Zbor Zarja (samostojno), pomladanski koncert v avditoriju S. N. Doma.

15.—Piknik S. N. Doma, Maple Heights, na prostorih fare sv. Lovrenca v Maple Gardens.

20.—Društvo Kristusa Kralja, veselica v S. N. Domu.

27.—Društvo Ivan Cankar, igra v avditoriju S. N. Doma.

JUNIJ

12.—Skupna društva fare sv. Vida, piknik na Špelkotovih farmah.

19.—Društvo Kranj priredi piknik na Goriškovi farmi v Noble, O.

AVGUST

7.—Skupna društva fare sv. Vida, piknik na Špelkotovih farmah.

RAJ ZA LOVCE NA KUBI

V republiku Kubi je že sedaj pravi paradiz za lovce, kjer se nahajajo v ogromnih množinah jerebice, divji purani, race in golobi. Poljedelski oddelek vlade je sklenil sedaj, da zaredi v deželi tudi večjo divjačino. Naročili so pošilave srn, divjih prašičev, lisic in druge take zverjadi, katero so spustili na prosto, da se razmnoži.

GLAS PREKO OCEANA

Ko govorite po radiju preko oceana, je treba vaš glas razmnožiti deset milijon biljónkrat, da se vaš glas lahko razločno sliši.

JOHAN BOJER IZSELJENCI ROMAN

Ampak kdo bi si bil pač mislil, da se bo ta obisk tako skončal, kakor se je.

Neke nedelje zvečer so sedeli doma v mali sobi in otroci so dražili drug drugega. Oluf je bil najhujši. Podražil je Pavlinero malo s tem, da je omenil materinega ljubljence. Sestra je pobesnela. "Če boš še enkrat spregovoril o njem, boš okusil tole tukaj!" mu je zagrozila in pokazala svojo težko pest. "Bog ne daj, kakšno gorjako imaš!" je rekel spet Oluf, "zdaj vem, zakaj te materin ljubljencek ni maral imeti. S takim morilnim orodjem se ne boš nikoli poročila!" Tedaj pa je v ubogem dekletu zavrelo, dotaknil se je bil pač boleče in pekoče rane. Planila je pokonci in udarila po mizi, da je pričela posoda plesati. "Ali si znorela!" je zadonel od vseh strani. "Sram te bo, di," je rekla mati. "Kaj ne poznaš šale!" jo je ošteval oče. Prihodnji dan pa je peljala Kala v stran in mu rekla: "Šla bom od doma, oče!"

On je strmel vanjo, tako? Ali je bila znorela? "Morebiti je že res, da ne bom nikoli dobila moža, zato pa se moram pripraviti na to, dokler je čas. Zdjaj imam eno in dvajset let. Zdjaj imam tudi jaz pravico do homestead land-a. Peljala se bom v mesto in zahtevala četrt zemlje. Vzela bom tisto, ki leži zahodno od tvojega posestva. Postala bova sosedja. Ampak doslej hočem biti sama zase. Sicer bosta Oluf in Anders še prisiljena, da me redita na stara leta."

Nič ni pomagalo, čeprav so ji pridigali mati, oče in bratje in sestre. Od svojega sklepa ni odstopila. In prišel je dan, ko ji je moral Kal pomagati z volji in s plugom in s potrebnimi poslopji. Seveda je imela pravico zahtevati zemljo, saj je bila neporočena in imela več kakor eno in dvajset let.

Tako je živela tamkaj skupaj z neko drugo ženo, ki si jo je nastavljala za pomoč. In pri jasnem vremenu ju je bilo videti, kako sta orali daleč na vzhodu z dvema voloma.

Bilo je prvič, da je eden Kalovih otrok odrasel in da je izsilil svoje, kljub očetovi volji. Pa to ni bil nobeden teh vražjih fantov, ampak dekle. Kaj si ni moral ruvati lase in kleti?

Zdjaj pa so govorice po farmah spet oživele. Zakaj velika žitna trdnica iz Chicaga je pričela graditi elevator v malem mestu Nidaros. In ali ni bil to najboljši dokaz, da bo železnica kmalu stekla? Zakaj nihče ne bi bil gradil žitno skladišče tako daleč od prometa. Potem bi bilo pač bolje prepustiti farmarjem, naj sami spravijo pšenico vso dolgo pot do Northville-a. Ono, trdnica iz Chicaga je najbrž dobro vedela, kaj je delala. Hotela je biti o pravem času na mestu, in zbirati pšenico z vseh teh nekaj sto farm, ki so se večale od leta do leta. Ampak železnica — kdaj bo stekla železnica? Izpraševati Mortena ni imelo smisla. Bergitta se je napravila, kakor da ničesar ne ve, in župnik je samo zmajeval z glavo. Naenkrat pa se je razširila govorica, da železnica proga že leze preko prerije, in da dela na njej velikanska truma ljudi. Tudi sem je prišla truma delavcev in pričeli so zidati kolodvor, prav v sredini malega mesta. In pravokotno nanj so potegnili cesto, the main street, in na obeh straneh so bila na prodaj stavbišča za velike in male hiše.

Zdjaj pa nihče ni dobil več homestead land-a v okolici mesta. Novi naseljenci so morali spet daleč, daleč v divjino, če so hoteli dobiti četrt zemlje za stonj. Zakaj železnica je bila

dobila toliko in toliko sekcij na obeh straneh proge. Na severu ob glavni prometni žili je že imela širok pas zemlje preko ogromne dežele, prav do Tihega morja.

Vendar od železnice si lahko kupil zemlje. In zdaj Morten ni imel več vzroka, da bi še dalje prikrival. Lahko si kupil od njega. Bil je zastopnik železnice v tem mestu. Za železnico je bil kupil one dve četrti od Holandea. Za železnico je bil kupil pozneje vse druge farme tod naokoli. Železnica je lastnica vseh zemljišč v mestu Nidaros.

Tisti, ki so že obdelali svoje dve četrti, so končno lahko dobili več. Cena ni bila previsoka, nekoliko dolarjev za oral, in treba jo je bilo izplačati v dvajsetih letih. To je bilo zapeljivo. In denar, ki so ga morali plačati takoj, so zmeraj lahko dobili v banki. Banka je rada posojala denar na zemljišča.

Ola Vatneja pa je čudno vznemirilo, ko so nekega dne odprli žganjarno v malem mestu. Kadar je bil tam in je šel mimo nje, je pričelo vreti v njem. Bilo je tako, kakor bi mu bil kdo nastavljal past. Pridi, Ola, zdaj boš šel k vragu, Ola! Da, da, morebiti so imeli prav. Čutil je, kakor da mora stopiti noter in se napiti kakor žival, ali pa — izprazniti beznico in polomiti krčmarju vse kosti. Notranji pritisk — o da, pač ga je čutil še zdaj. Ni pa se več nabiral v njem mesec za mesecem. Saj ni bilo več tako neskončno daleč do ljudi, našel je sprosteno v tem, kar se je dogajalo okrog njega v poslednjem času; časopisi, zborovanja in predavanja, železnica, mesto, pravljica z banko in denarjem in z vsemi temi konji in stroji. To ga je sproščalo, pritisk ni bil več tako silen kakor prej. In z leti je bila Elza, ta čudovita žena, vzgojila v njem druge sile, uglašila njegova ušesa za rahlejšje zvoke. Sicer sam ni vedel, ampak ali ni bilo tako? Zdjaj pa — zdaj pa je bila krčma tako blizu. Vse, kar je bil pridobil, je bilo izgubljeno. Od prvega dne, ko so prišli sem, se je vršila tiha tekma med starimi naseljenici. In doslej jih je dohajal. Zdjaj pa bo omahnil. Tam je stala krčma. Bila je kakor lisičja past, nastavljena prav za njega. Pridi, Ola! Žaupnik ljudi si in na tem da visoko zrasteš. Zdjaj pa je kncet. Pridi sem, najpi se kakor žival, uniči vse!

Seveda je moralo vreti v njem. Bil je nadzornik v občinskem svetu, preteklo zimo si je bil kupil plašč s krznom in rokavice iz kožuhovalne, tako da bi bil dostojnejši videti zraven svoje žene. In kako je že bilo — ali ni koval načrtov, kako bo zgradil tukaj na farmi taka poslopja, kakor so bila na Dyrendalu, in v eni izmed sob bi moral stati klavir, da bi lahko njegova žena sedela ob njem in igrala prav tako kakor takrat, ko je še bila — gospodična? Ampak tam je stala krčma. Vse bo šlo k vragu, Ola. Prej si se napil dvakrat na leto, ko si se vozil v mesto. Zdjaj pa se boš vsak dan, dokler ne bodo šli k vragu farma, žena in otroci. Da, tam je stala krčma, saloon. Pridi sem, Ola, saj si tako izgubljen, Ola, ti in tvoji domači!

Nekega dne je rekel pri obedu: "Zdjaj pa so odprli tukaj saloon, kakor govore."

"Da, da," je rekla Elza in je bila čisto mirna, ko ga je pogledala.

In tam so sedeli tudi otroci. Najstarejša hčerka je bila že dvanaest let stara, bila je podobna materi, in tudi ona ga je mirno gledala, čeprav se je morala spominjati, kako so ga pripeljali iz mesta tako pijanega, da ni mogel več stati.

"Ali si vedela to?" je vprašal Elzo.

"Da," je rekla kakor prej. In otroci so ga gledali in so tako čudno umolknili.

Kako se je bila ta žena izpremenila. Lasje so bili osiveli, lica upadla in manjkalo ji je ne-

koliko zob. Nekoč pa je bila lepa gospodična z Dyrendala. Roke so bile izdelane in hrbet znamenovan od življenja prerijske žene. Vendar nekaj ima, kar nikoli ne bo izgubila, kar je že tolikokrat osramotilo Ola in česar se ne bo sam nikoli naučil. Da, kaj je bilo res nemogoče? Ali se ni nekaj malega naučil?

"Nekega dne je spet rekel: "Stopiti moram v mesto."

"Da, le pojdi," mu je rekla. Starejši otroci so ga nekaj časa spremljali. Ko se je ozrl, jih je videl, kako so stali in gledali za njim. Ne, kako je bila najstarejša deklica podobna materi.

In sredi vsega dela jih je Elza utegnula še nekaj naučiti. Gotovo so vedeli več, kakor če bi bili hodili k učitelju Joju.

Proti večeru se je vrnil in otroci so bili že v postelji. Elza je sedela pri svetilki in šivala. Dvignila je glavo in ga pogledala in ni bila prav nič začudena, da se je vrnil popolnoma trezen. Da, ko bi mogel tako dobro prikrivati svoje misli kakor ona.

Nekaj časa je hodil po sobi sem in tja, potem se je ustavil pred njo in rekel: "Poslušaj, Elza — ali bi mi nekaj povedala?"

"No kaj?"

"Da, ampak ne smeš se smejati!"

"Bom videla," in se je lahko nasmehnila.

"Nocoj . . . nocoj sem pretepel krčmarja."

"Vem," je rekla in šivala dalje.

"Ti — ti to veš?"

"Učitelj Berg je bil tam in je vse videl. In bil je pri meni . . . Moral je pač priti in mi povedati."

Kmalu nato je rekel Ola: "Ampak premislil sem vso stvar. Za nadzornika se pač ne spodobi, da bi se pretepel."

"Ne, morebiti res ne."

"In razen tega pač ne bom mogel preteptati vseh krčmarjev v Severni Dakoti."

"Ne, ne, bilo bi preveč celozate."

"Ampak poslušaj, Elza — morebiti bi bilo mogoče preteptati jih na drugačen način. Tako, kot se spodobi za moža, kakor sem jaz. Poslušaj, Elza, ali me ne bi hotela učiti predavati?"

Nekaj časa ga je gledala. Ves je zardel v obraz od sramu. Ne, kaj ni bil kakor otrok?

"Torej ti hočeš preteptati krčmarje — s predavanji?" je rekla. In najrajši bi ga bila objela.

"Da, kaj misliš, da se bom naučil toliko, da jih bom do brega pobil?"

"Da, čemu se ne bi naučil?"

Zdjaj bi bila pač lahko malo več rekla, si je mislil Ola, ampak potem bi bila drugačna, kakršna je v resnici bila.

Naslednje dni je hodil okrog in spet prepeval. In včasih je sredi dela obstal in stisnil pesti in bil okrog sebe, kakor da bi praznil krčmo. Spet je čutil v sebi pritisk kakor tolikokrat prej.

(Dalje prihodnjič)

prej, ali zdaj se mu je lahko vdal. Zdjaj bo šel in polomil kosti vsem krčmarjem v Severni Dakoti. Ampak le pazite, ne s pestmi, ampak s predavanji. Kako boš to napravil? Da, zdaj je bilo dobro imeti tako ženo. Elza ga bo morala učiti in bo že kako šlo. O da, bo že kako šlo. Ola je hodil ves dan okrog in ni mogel drugače, kakor da je pel. VII.

Zdjaj je živžgalo dan za dnem nekoliko vlakov skozi naselbino Nidaros. In bil je čudovit pogled, posebno zvečer, videti, kako se vozi ta dolga vrsta voz z razsvetljenimi okni preko ravnin in nazadnje izgine na obzorju. Končno so prišli samotari v stik s širnim svetom in v nekem novem taktu se je pričelo vse lahkotneje gibati.

O božiču pa se je dogodilo nekaj novega. Prosvetni dom v mestu, ki sta ga bila uredila učitelj Jo in župnikova žena, je moral biti posvečen. In učitelj v zadnjih tednih ni lenaril, ampak je sestavil iz mladih ljudi pevski zbor in jih naučil norveških pesmi. Župnikova žena pa je pripravljala veliko presenečenje. Ljudje so si pošepetavali, da ne gre za nič manj kakor za vzporeditev prave gledališke predstave.

Plinarna je bila s presenetljivo naglico dogotovljena kmalu po železnici in malo temno predrsko mesto je dobilo luč. Nekaj velikih žarčih svetilk je svetovalo ob temnih večerih daleč preko ravnine. In danes prihajajo ljudje na širokih saneh in ob zvončkanju krugalčkov. Možje in žene v kožuhovalni stopajo s sani — sveži in rdeči od mraza prihajajo skozi vrata. Svetlo, svetlo je zunaj in znotraj. V veliki dvorani, kjer se zdaj diši po ostruženem lesu, gori več plinskih svetilk. In res, v ozadju je oder z zastorom in stene so okrašene z ameriškimimi in norveškimi zastavami.

Prvikrat je bilo, da so se farmarji končno zbrali k neki slavnosti izven cerkve. In prvokrat so obesili na steno ameriško zastavo. Gledajo na modro polje z mnogimi zvezdami. Tako je, kakor da jih opozarja, da so zdaj člani velike svetovne sile. Norvežani so, da, ampak tudi Amerikanci. Dobili so zemljo od države, volili so predsednika, samo ob sebi umevno morajo razobesiti državno zastavo, kadar praznujejo kako slavnost.

Zdjaj pa se zastor razgrne in predstava se prične. Župnikova žena je naučila mlade ljudi tako igrati. Anders iz Skareta je snubeč, Siri nesrečno mlado dekle, Jo Berg star učitelj, to vsi takoj spoznajo. Igrajo "Na planini" in videti je narodne obleke, slišati petje gozdnih vil in pesmi o ljubezni in norveški zemlji.

(Dalje prihodnjič)

Po Kanadi lovijo znorelega divjega lovca

Edmonton, Alta, Kanada, 16. januarja. Močan oddelek kanadske policije na konjih je odpotoval iz Aklavika, da prime nekega ponorelega divjega lovca, Albert Johnsona, ki se je zabarikadiriral v nekem podzemskem tunelu, in ga kljub streljanju in dinamitu ne morejo spraviti iz trdnjave. Osem policistov, ki se je vrnilo iz dotičnega kraja, kjer vlada silen mraz, je pripovedovalo, da se je obleganje vršilo 15 ur, in so policisti oddali nad 100 strelcev proti tunelu, ne da bi se Johnson podal. Johnsona iščejo radi poskušane umora nekega policista, ki je hotel Johnsona aretirati na pritožbo Indijancev, da jim kraje nastavljen past.

Ali potrebuje Amerika svojega diktatorja?

Chicago, 16. januarja. Sir Norman Angell, angleški državnik in pisatelj, je pravkar izjavil, da se nahaja Amerika 100 let za časom ter potrebuje inteligentno diktatorstvo. Ameriški vladni sistem je počasen in zapleten in se more spremeniti. Toda ne verujem, da bi se kaj spremenilo, je dejal Angell. Vsak Amerikanec, ki bi bil dovolj inteligenten, da postane diktator, da potegne Ameriko iz njene sedanjega gospodarske zagate, bi bil takoj kamenjan.

Naseljevanje v Ameriko skoro ponehalo

Washington, 16. januarja. Meseca novembra lanskega leta je dospelo v Zedinjene države samo 2,889 oseb, kar je najnižje število naseljencev v zadnjih 100 letih. Leta 1831 je bilo zadnjič, da je v enem mesecu dospelo sem manj ljudi, namreč 1887. Odpotovalo je v novembru za stalno iz Amerike 11,318 ljudi.

Papež Pij je naročil ameriške avtomobile

Bruselj, 16. januarja. General Motors Co. je dobila naročilo iz Vatikana za devet ameriških avtomobilov. In sicer je papež naročil štiri Buick avtomobile in pet Cadillac avtomobilov.

Zopet napad

Ko se je sinoči 16 letna Alma Shafner, 1595 E. 45th St. vračala proti domu, jo je skoro tik njene hiše napadel neki mož, ki je imel revolver. Ko jo je zlorabil, je pobegnil. Dekle se nahaja v bolnici.

MALI OGLASI

Odda se
v najem družinska hiša z osem sobami, poleg La Salle gledališča. Tudi garaža na razpolago. Oglasite se pri Frank Vesel, 787 E. 185th St. (25)

Garaža
se da v najem, 40x80 prostorov. Na 1331 E. 53rd St. Odda se tudi trgovski lokal. Rent \$25.00 na mesec. Stanovanje, obstoječe iz štirih sob se odda za \$17.00 na mesec. Vprašajte na 5305 St. Clair Ave. (14)

VESELICA

bo popolen

LIAM O'FLAHERTY

NOČ PO IZDAJI

Roman

Gypo je ni poznal. Zakaj nje-na hiša je bila gosposka, vanjo so zahajali samo imoviti ljudje, trgovci, častniki in dijaki, ki so lahko trošili denar. Gypo je poznal samo cenejšje bordele, ciparne, kamor so se hodili zabavati revolucionarji, zločinci in delavci. Nobeno drugo noč mu še v misel ne bi seglo, da bi stopil sem, kakor se ne bi človek, oblečen v "žabo" domislil, da bi sedel v prednje vrste kakega londonskega gledališča. Nocoj pa je samega sebe prekosil. Teto Betty je prevzeto gledal s povešeno spodnjo ustnico.

"Piti hočem," je zagodrnjal potihem. Nato se je po kratkem premolku hipoma hripavo zahehtal, "in kar je še drugega dobiti."

"Tukaj ne moreš dobiti pijače," je rekla teta Betty. "Najbolje, če greš kam drugam, tukaj samo čas tratiš, ljubi moj."

Teta Betty je govorila v veliki razdraženosti. To je bilo prvič, ko jo je tako navadno, ker jo je stalo hudega napora vselej, kadar je poskušala besede pravilno izgovarjati in posnemati "olika-ni naglas ženske iz boljše družine," zakaj vedno se je trudila govoriti kakor dama.

Gypo se ni zmenil zanjo, niti za zvodnika, ki se je vrnil v sobo in je zdaj s preplašenimi, žarečimi očmi in z obrazom, posinjelim od zlobe, slonel ob steni.

"Slišiš," je kričal, "daj vsake-mu pijače. Jaz naročim pijače za vse."

Potislil je roko v žep, potegnil iz njega sveženj bankovcev ter enega odbral in pomolil teti Betty. Bilo je, kakor da še je zgodil čudež. Teta Betty so se oči zaiskrile. Skoraj nezavedoma je stopila naprej, tenke, trde ustnice so se ji smejale, oči so ji sijale od pohlepa. Prsti so se ji skoraj tresli, ko je počasi vzela bankovec. Mrzlično ga je preiskovala pri luči. Gypo se ji je tačas smejal in jo grozovito po domače naglas in srčno lopnil po plečih. Ona ga je v odgovor samo šegavo sunila s komolcem. Bankovec je bil pristen in je prebil njeno preiskušnjo. Vzdihnila je in tlesnila s prsti zvodniku.

"Kozarec za vse," je rekla.

V ženskih grlih se je zgenilo nekaj odobravanja, kakor hitro so videli, da je njegov denar pristen. Nekateri tistih, ki so sedele zase, opravljene za na cesto, so vstale in se mu približevale s smehljajočim dobrikanjem. Celo tiste, ki so bile že domenjene in so sedele lahno trčene moškim na kolenih, so se streznile in zamislile. Prijela jih je čemerna ljubosumnost na tiste, ki so bile še svobodne in utegnejo ujeti Gypa in sveženj njegovih bankovcev. Moški zopet so ga gledali zdaj sovražno in z zavistjo zaradi mikavnosti, ki jo je imel za ženske.

Ena edina oseba v sobi se ni za vse te dogodke prav nič brigala. To je bila ženska v krznu, ki je sedela v kotu na desni od ognja ter čitala časopis.

Gypo pa je preziral voljne, gole roke, ki so ga skušale objeti, hotljivo zaljubljene obraze, ki so bili od vseh strani obrnjeni vanj, in mehko, zapeljivo šušljanje in šepetanje in je nepremično upiral oči v brezbržno žensko v kotu.

"Pojdite mi spoti," je zagodel.

Odrinil je dekleta od sebe in koračil v kot. Stal je poleg skrivnostne ženske. Težko diha je zrl od zgoraj na njo. Ona je vrgla izpod trepalnic nagel pogled na njegova kolena. Nato je vlekla iz cigarete, si s palcem in kazalcem pobrala nekaj z rokava ter čitala dalje

svoj list. Druge ženske so molčale in debelo gledale. Moški so se začeli smehljati. Vse je zanimalo, kaj bo storila ženska v krznu.

Gypo je sedel poleg nje na tla in se naslonil s hrbtom na steno. "Ali ti ni vroče v tem kožu-hu?" je rekel.

Ni odgovorila. Od žensk je prišlo hehtanje.

"Kaj pa kaj pišejo novine?" je nadaljeval Gypo.

Ženska ni odgovorila. Eden moških se je tako bučno zakrohotal, kakor da so mu bila usta že dolgo polna smeha, ki je zdaj nenadoma izbruhnil.

"Strašanski človek! Pojdi stran," je rekel nekdo drug, oponašaje glas bojzljive fine ženske.

Gypu se je obraz pomračil, žile na vratu so se mu groze napete. Prav tedaj pa je prišla pijača. Skočil je na noge in stekel k zavodniku, ki jo je prinesel. Izpraznil je čašo whiskyja, in še eno, in še eno. Drugi so vzkrikli.

"Hej, kaj nam boš vse izpil?" "Divjačina."

"Kaj se pa to pravi, da kličeš pijačo za nas, potem pa vse sam požreš?"

"Hej, ustavi ga, Johnny. Vzem mu pladenj!"

"Pojdite k vragu vsi skupaj," je sopihal Gypo. Whisky, polzeč mu po grlu, mu je vzel sapo. "Počakajte, tukaj je še cela šuma."

Izvelel je še en bankovec ter ga malomarno vrgel teti Betty. "Na," je zavpil, "pojdi in prinesi še pijače."

Nato je med veselim vriskanjem deklet zaporedoma vrnil še tri čaše, vsako na dušek, dočim so ženske okoli njega plesale.

Nenadoma se je vsa družba razmahnila in blaznost. Ljudje se vedno na ta način odzivajo skrivnostnemu vplivu nove prevladujoče osebnosti, ki prevrže z eno samo besedo, z eno kret-njo, enim vzklikom svečan in dolgočasen sestanek v skoraj ba-kanalsko veselico. Bila je podoba, kakor da so vsi v sobi čekali samo Gypovega prihoda, da bi se popolnoma prepustili blazno razdivjani orgiji. Vpitje, vresčanje, mlaskajoči poljubi, krohot, vse se je kaotično mešalo v toplem vzduhu te sobe. Vsak moški se je na vse kriplje kosal s svojimi sosedi, kako bo igral čim večja trapa. Mlad fant z nedolžnim, rdečim obrazom in lepimi sivimi očmi, dijak, je majavo stal pred ognjem, se nepretrgoma smejal ter se začel slati. Drugi, potegnjen dečko, je zagrabil z rokami dekle, se spotaknil in telebnil z njo na tla, ležal, rutil in jo skušal poljubiti, ona pa se je borila, da bi si oprostila razpletene lase izpod njegove rame. Gypo je vzdignil dve ženski in si ju zadel vsako na eno ramo. Nato je pograbil dve drugi okrog pasa, ju dvignil od tal, si ju stisnil pod pazduho in začel poskakovati v zrak, pri vsakem poskoku tuleč kakor bik, dočim se je njegov cepetajoči napol goli ženski tovor histerično smejal, ko je bingljaj okoli njega.

Ta osupljivi prizor je trajal debele četrte ure, nato pa se je nenadoma končal. Vse je bilo videti do kraja upehano. Šele tedaj se je začel preko hrupa glas tete Betty.

"Ali mi hočete spraviti polico na vrat?" je zavpila.

"Že dobro, mamka," je rekel Gypo, stopil k nji ter ji položil roko okrog pasa. "Ti si čedno dekle. Jaz ti bom tukaj držal red. No, kdo hoče razsajati? Prvemu, ki razusti glasno besedo, razkoljem butico."

"Ti, res?" je zakričal fant, ki

se je slačil. Stal je pred ognjiščem v hlačah in spodnjicah s srjaco v roki. "Jaz te bom vzel v šolo, moj dragi," je nadaljeval, si potegnil kvišku hlače in vihtel srjaco. "Pojdi no sem, jaz te bom naučil, kako se je treba vesti vpricho gospode."

A nekdo ga je potegnil na zof, preden je mogel kaj narediti. Gypo ga je za trenutek pogledal, nato pa se je zasmejal. Oči so mu žarele. Množina whiskyja, ki ga je popil, mu je krožila po glavi in po udih, kakor bi mu ga gonil stroj. Izpustil je teta Betty in stopil za korak proti sredini sobe. Nato se je ves zdrzil in lovil sape. Bušil je v smeh. Šel je k ženski v krznu, ne da bi gledal v njeno smer. Sklonil se je, ovil roke okrog nje, jo vzdignil, da je bil njen obraz vstric njegovega, ter jo poljubil. Njegove neokretne ustnice so ujele njeno desno lice. Iskale so njenih ust, pa jih niso mogle doseči, ker se ga je besno otepala. Omahnil je in jo izpustil na tla. Našel je ravno vesje, se topo zasmejal te si bri-al usta ob rokav.

Nastal je napet molk. Ženska je stala pred njim vzravnan in trepetajoča. Roke je držala trde ob straneh, dolge vitke prste je zapognila nazaj. Oblečena je bila z izbranim okusom, imela je črne čevlje, sinje krilo, kratak kožuhovinast plašč, majhen črn klobuk, ki so mu izpod roba silili rjavi kodri. Bila je čedna ženska, lepa ženska, razen v obraz. Leva stran ji je bila od senec do čeljusti strahotno pokazena. Eno lice ji je bilo belo, drugo skoraj črno. Levo oko ji je bilo potemnelo in skoraj slepo, desno pa je bilo modro, jasno in se je bliskalo od srda. Popaka je segala do kota pri ustih. Sicer so ji bila usta rdeča, usločena in lepa.

Hipoma so se ji zasvetili beli zobje in pljunila je z besnostjo divje zveri v Gypa.

Zdrzil se je. Roke so se mu skrivile v kremplje. Obraz se mu je spačil, in z glavo je zamajal od leve na desno in spet nazaj, kakor oven, ki hoče naskočiti sovražnika. Neka ženska blizu ognja je od groze zahropila. Toda Gypo ni naskočil. Ni se spustil proti ženski, temveč je stopil za korak nazaj in pogljal z glasnim šumom sape skozi nosnice. Nato je stal nepremično, z razprtimi očmi strmeč v razljučeno žensko s spoštovanjem in radovednostjo. Ona je bodla vanj s priprtimi očmi.

"Ti prasec," je hrknila.

Zavladal je mučen molk. Prav vsak v sobi si je bil v svesti, da je blizu katastrofa. Ker je bila soba nekaj minut prej polna šumov razvratnega veseljačenja, je bil ta molk tem strašnejši. Vse je opazovalo Gypa. Njegovo velikansko telo, ki ga je po-šastno pretresal zagoneten nemir, je stalo pod žarno svetiljke, višičo izpod stropa. Obraz, ki mu je strmel venomer v žensko, se mu je zdaj pa zdaj izpremenil v skladu s temnimi in skrivnostnimi predstavami, ki so se mu prsi podile po možganih. V enem hipu so se mu prsi nadule, so mu udje odreventele. Nato je bruhnila sapa iz njega. Čeljusti so mu skrepenele. Oči se mu razširile. V grlu se mu je začelo gibati. Nato mu je prišel iz nosnic zvok kakor pretrgano smrščanje.

Naposled, ko so čakali dvajset sekund, so se gledalci zdržili ob nepričakovanim zaključku tega početja. Gypo je buhnil v ruleč krohot. Vzdignil je glavo ter se smejal v strop. Vsi so preplašeni strmeli vanj. Vsi so strmeli v grozi, razen ženske. Kakor v odgovor na njegov krohot je bruhnila tudi ona v smeh, a bil je hreščeci tenki smeh iz histerije, da so se ji oči hladno svetile.

Gypo je svoj smeh na sredi presekal ter stopil k teti Betty. Prijel jo je za roko, pokazal s prstom proti ženski v krznenem plašču ter hripavo šepnil:

"To hočem. Priprav mi so-

bo. Vzamem jo s seboj. Denarja dobiš, kolikor ga zahtevaš."

"Nikdar!" je kriknila ženska v krznu.

Dela si je roke na obraz. Nato je preložila desno nogo za kratak korak naprej ter stala oprta na to nogo, trepetaje, kakor da jo je postavila na led.

"Nič teh bedarij, Phillis," je rekla teta Betty ter stopila sredi sobe. Z rokami uprtimi v bok je stala pred žensko v krznu ter molila brado naprej. "Naveličala sem se teh tvojih čenč, nič več nisi vredna kot tvoja streha in skleda, in dokler te obdržim, nisi prav nič boljša od vsake druge ženske, ki ima žlico v moji hiši. To si nabaši v svojo pipo, pa pokadi. En možak je toliko vreden kakor drug. Z njim pojdeš."

"To je res, teta Betty," je rekel več žensk s sovražnimi pogledi proti ženski v krznu. "Sodrga," je zavreščala ženska v krznu, zastopala z nogo in stresala pest vseokrog proti dekletom. "Kakšne blatne duše imate, da ste tako globoko padle. Jaz nisem prostitutka kakor ve, in zato me sovražite. Sovražite me, ker sem olikana ženska in —"

"Ni tako," je kriknila velika, rdečelična krepka, lepa ženska z močnimi kostmi, connemarska Maggie po imenu. "Sovražimo te, ker si napihnjena, neizobražena stvar, ki si misli, da je boljša, nego za kar jo je Bog ustvaril; in Bog mi odpusti če pravim —"

"Le pošteno jo daj, Maggie, le," ji je seglo več drugih v besedo; "kar povej ji, kar ji gre." "Nič ne maram, kar mi rečeš ti, connemarska Maggie," je hrknila tista s krznom, "ti nisi najslabša od njih in —"

"Križ božji," je kriknila teta Betty, ter si nenadoma segla k prsim.

Odmaknila se je proti steni ter kradoma gledala žensko v krznu. Obšla jo je ena njenih "vizij." Gypo je strmel v žensko s krznom, roke so mu ohlapno visele ob bokih.

"Poslušajte," je povzela ženska, "noben od vas nočem nič hudega. Saj ne morete drugače nobena od vas. Celo tebi ne želim nič hudega, teta Betty. Saj vem dobro, da bi brez tebe stradala ali . . . bila še na kakšnem slabšem kraju. Zdaj sem že mesec dni v tvoji hiši in ti si bila prijazna z menoj. Saj prav dobro vem, da nihče ne more drugače. Angležinja sem, častnikova žena, in tako je samo naravno, da imate ve, dekleta, proti meni predsodek —"

"Saj ni tako," je kliknila connemarska Maggie; "tvoja napihnjenost je tisto, kar —"

"Pusti jo, naj pove svoje, Maggie," je kliknila druga.

"Nisem imela pravice priti sem," je kliknila ženska in bruhnila v solze. "K policiji bi bila morala iti in jih —"

"Policija!" je nenadoma zatulil Gypo ter se zdrzil, kakor da ga je kdo zdrnil iz spanja. "Ne maram takih besed. Ogi-baj se policije. Kaj hočeš od policije?"

"Nazaj, domov hočem," je ihtela ženska.

"Odkod si doma?"

"Tam . . . tam blizu Londona."

"No kaj pa delaš potem tukaj?"

"Tole sem dobila," je vpila ženska, ki jo je zopet prišla histerija. S trepetajočo roko je pokazala svoj skaženi obaz. "Tole sem dobila pred letom dni. Pehnilo me je v blaznost. Moj mož si je vzel drugo žensko. Jaz sem prodala vse, kar sem imela, in prišla v Dublin. Hotela sem najti dela, sam Bog ve, da res. Pa nisem mogla ničesar dobiti. Nato me je neki možki pripeljal sem. Moj Bog, kakšna sramota, da vam pripovedujem vse to na takem kraju . . . le . . ."

"Pa želiš iti zdaj domov?" je razdraženo zavpil Gypo.

Ni mu odgovorila, samo gle-

dala ga je debelo kakor v osuplosti.

"Koliko ti je treba do doma?" je nadaljeval on. "Koliko bo to stalo?"

"Nekaj malega čez dva funta, je odgovorila s tihim glasom. "Na," je zavpil in izvelel detonar, "to imaš za vožnjo, eden, dva, trije." Premolknil je in hotel primekniti še četrtega, pa ga je vteknil nazaj. Izročil ji je tri bankovce. Ona se je zdrznila nazaj in debelo gledala denar.

"Nikar se ne boj," je dejal s čudnim, sanjavi glasom. "Vzem denar in izgini odtod. To ti bo do doma dovoj. Vrne se domov. Tukaj te ni treba. Ne tebe, ne tvojega moža, ne policije. Rajši se varuj policije, ti pravim. Pojdi. Odrini. Izgini odtod."

Z odprtimi usti mu je strmel v obraz in trepetaje naglo pobrala denar. Nato je kriknila, se ozrla okrog sebe ter stekla proti vratom.

"Izgubi se že," je zaklical Gypo za njo. "Izgubi se že."

Vsi so strmeli v vrata, ki jih je zaloputnila za sabo. Vsi so molčali. Nato je spregovorila teta Betty.

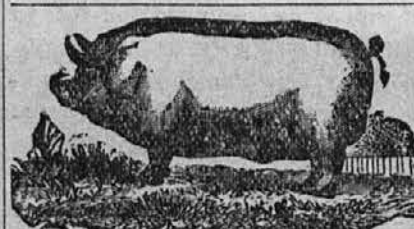
"To je že vse prav," se je muzala, "samo da mi je dolžna dva funta deset. Kdo mi bo to plačal? Je že vse prav lepo, če se kdo —"

"Zapri svoj gobec," je zavpil Gypo, "tukaj imaš dva funta. To je dovolj. Zdaj pa mir besedi" Vrgel ji je dva funta. Nato je iztegnil roke. "Katera gre z mano spat," je zavpil, "preden se banka ne polomi?"

"Jaz, pogumni moj sokolič," je zavpila connemarska Maggie in planila k njemu. Rumeni kodri so se ji usipali po obrazu in modre oči so ji plesale.

Ovila mu je vrat z rjavimi rokami.

Ob tričetrt na eno je stopil Bartly Mulholland v kuhinjo Biddy Burkove in sedel k ognju. Nihče ga ni nagovoril. On ni

Debeli prešiči naravnost iz dežele

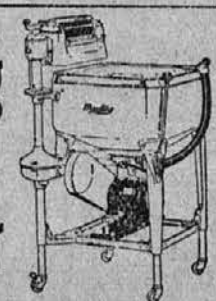
Vseh velikosti, živi ali osnaze-ni, pregledani od mesta in jih pripeljemo kamor želite. Meso v kosih, šunka, plečeta, loins in vse druge stvari se dobe vsak tork in petek, koljemo v pone-deljek in četrtek. Pridite in iz-berite si sami.

H. F. HEINZ

Vine St., Stop 150
Willoughby, O.
Tel. Wickliffe 110-J-2

Maytag

aluminum
Washer

MANDEL HARDWARE
15704 Waterloo Rd.
Tel. KEmore 1282

JOSEPH J. OGRIN

ODVETNIK

401 Engineers Bldg.
Main 4128

Zvečer:

15621 Waterloo Rd.
Kenmore 1894

Michael Casserman

18700 Shawnee Ave.
PLUMBING & HEATING
KENmore 3877

nikogar pozdravil. Biddy Burkova je sedela na stolu na drugi strani ognjišča in kadila cigareto.

Biddy Burkova je bila ženska srednjih let s prežečim izrazom v črnih očeh, zabuhlimi rumenkastimi lici in nabrekli vrati. Bila je Irka tiste vrste, ki so nagnjene k hipnim strastem, ker so vajene čezmerno jesti in imajo zavoljo tega težave s prebavo. To so ženske nežnega srca, a brez najmanjšega estetskega smisla, ognjevit, prepirljiv, divje, radodarne, nedosledne Biddy je bila oblečena v belo bluzo in višnjevo krilo. Sivka

DESETO POGLAVJE

ste lase je nosila po kmetski šegi na tesno nazaj počesane, s prečo na sredi.

V sobi sta bili še dve mladi ženski, ki sta sedeli na stoli, in Jimmy, "prisirčnik," ležeč z desnim bokom na zofi nasproti ognja.

Mulholland se je počasi ozrl po sobi, nato je izpregovoril:

"Ali je bil Gyp Nolan nocoj tu, Mrs. Burke?" je rekel.

Biddy Burkova je počasi od-

kimala, zraven pa pozorno opa-zovala Mulhollandov obraz. Nato pa, kakor da se je nenadoma domislila nečesa važnega, se je sklonila naprej in nabrala usta v šobo.

"Nobenega moškega ni bilo skozi moja vrata to preklicano noč," je zaregljala s svojim hrpavim glasom. "Ne ene proklete steklenice piva nisem prodala. To je prava božja resnica. Nekaterim ljudem je Biddy Burkova prav dobra, kadar tiče v preglednicah in so brez nič, kadar pa jim zapihlja drugačna sapica, se je daleč ognejo. Kaj kmalu bom v ubožnici, če pojde tako dalje. Kaj takega še svoj živ dan ne. Dežela gre v nič. Kaj drugega tudi ne kaže. Saj sem vedela, da jo bodo zavozili v gnojnico s temi svojimi pobunami in s tem svojim regljanjem na policijo. Ne, kakor bi ne bila jaz storila svojega, da sem pomagala tem fantom, Bog jim daj srečo, ampak fantje, ki so se bojevali, niso tisti, ki poberejo dobiček. Oni že ne, oni. Nikoli ne, to vam pove Biddy Burkova."

Mrs. Massie in njen soprog, poročnik na Havajskih otokih. Pred nedavnim so domačini kriminalno napadli Mrs. Massie in napada je bil obtožen domačin Joseph Kakawai. Porota se pa ni mogla zediniti glede njegove krivde, radi tega ga je poročnik s pomočjo nekega mornarja vjel in ga ustrelil. Oblasti so poročnika zaprle in bo postavljen pred vojaško sodišče.

Tukaj so trije odlični demokratje, ki so se bili zbrali v Washingtonu, da se pogovore glede letošnje konvencije demokratske stranke. Od leve proti desni so: Al Smith, John Ras-kob in James M. Cox iz Ohio. Slednji je bil kandidat demokratske stranke leta 1920.

RAZPIS SLUŽBE

Direktorij Slovenskega društvenega doma v Euclidu, O., razpi-suje službo oskrbnika Slovenskega društvenega doma, ki pa mora biti član enega izmed društev, ki so lastniki Doma. Predložiti mora pismeno prošnjo do 30. januarja, v kateri mora navesti svoje sposobnosti. Prošnjo naj se izroči tajniku M. DEBEVCU, 29230 Goller Ave., Euclid, O.